

A karácsonyi szám egyes példányainak ára 20 fillér.

I. év.

Miskolcz, 1916 december 24.

15. sz.

A MOZI

Szerkesztőség:

Hunyadi-utca 2. szám.
Telefon 315.

Megjelenik minden vasárnap.

Kiadóhivata:

Hunyadi-utca 2. szám.
Telefon 114.

BLAHA LUJZA

a NAGYMAMA címszerepében,

december 30-án, december 31-én és január 1-én az APOLLÓBAN.

Kámforos arczkrém a legjobb!

Kapható a „Korona“ gyógyszerárban.

(A Pannónia kávéház mellett.)

A HÉT MŰSORA:

APOLLO.

Hétfőn, december 25-én és kedden,
december 26-án.

Nyitány. — Hadi hirodó.

Egy szegény ifju története.

Dráma 5 felvonásban.

Azonkívül az elsőrangu
kísérő műsor.

Szerdán, december 27-én, — csütör-
tökön, december 28-án és pénteken,
december 29-én.

Utazás Norvégiában. Természetes.

A vakmerő leány.

Életkép 1 felvonásban.

Jön a cirkusz!

Humoros 1 felvonásban.

A

szeplőtlen asszony.

Lady Beatrice házassága.

Arany-sorozat III.

Dráma 4 felvonásban.

Szombaton, december 30-án, — vasár-
nap, december 31-én és hétfőn,
1917 január 1-én.

Virágkiállítás. Természetes felvétel.

A lovász büne.

Cowboy dráma 1 felvonásban.

Nagymama.

Csiky Gergely vigjátéka.

Bla ha Lujzával

a cimszerepben.

URANIA.

Hétfőn, december 25-én és kedden,
december 26-án.

Az abruzzói hegyekben. Látványos.

A falu bolondja.

Vigjáték 2 felvonásban.

Lotte Neumann-sorozat III.

A kerülő ut.

Dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: Lotte Neumann.

Szerdán, december 27-én, — csütör-
tökön, december 28-án és pénteken,
december 29-én.

Nyitány. — Hadi hirodó.

Az inkognitó vőlegény.

Vigjáték 3 felvonásban.

A fekete orchidea.

Amerikai dzsungeldráma 3 felvonásban.

A legszenzációsabb dráma az
őserdőköl.

Szombaton, december 30-án és vasár-
nap, december 31-én.

Az erénycsősz.

Kacagtató vigjáték 3 felvonásban.

A szobrász.

Dráma 4 felvonásban.

És a fényes kísérő műsor.

Az előadások úgy az Apollóban, mint az Urániában
délután 6 és este fél 9 órakor kezdődnek.

A mozi jövője.

— A Mozi számára írta: Serédi Jenő dr. —

Husz esztendeje, hogy az országos kiállításon furfangos kis gépecske vonta magára a figyelmet. Olyan volt, mint egy kis pénzgyűjtő persely. Az egyik nyílásán pénzdarabot dobott be az ember, a másikon benézett, hát uramfia — ugyancsak csodálkozott még a tudakosabbja is — a picinyke a kotmányban eleven élet játszódott le. Nők, férfiak, gyermekek táncoltak, mókáztak, valósággal mint ha valami ördögös módon bujtak volna be oda, hogy megtréfálják a kíváncsiakat. Pedig ezek a valóság illuzióját keltő emberek — fényképek voltak. Nem olyanok, amilyenek a fényképész műterméből kerülnek az albumokba, hanem csak amóyan fényképarabkákká, mintha egy egész fényképet összetéptünk volna, de ha ezeket az apró lapocskákat egy csodálatos masina gyors mozgásba hozta, akkor megelevenedtek, szinte poraikból feltámadtak, nagyra nőttek, dolgoztak, éltek, örvendeztek, busultak, ölelkeztek, marakodtak, mint ahogy az életben történni szokott. Csodálatos és érdekes látvány volt az élet hű mása abban a kis készülékben. Nézték is sokan s beszéltek róla sokat.

Husz esztendeje ennek s ha ma, husz esztendő után nézzük a mozgószínházakban a vásznon lepergő történeteket, a csodálatosnál csodálatosabb mozgó fényképeket s eszünkbe jut a husz év előtti készülék, a mozgószínházak kis ösöcskéje — mert az volt — bámu'attal kell adóznunk annak a fejlődésnek, melyre a mozgó fényképek máig jutottak.

Ez a fejlődés indokolt, azonban még korántsem érte el azt a fokot, melyre bizton számíthatunk. A mozi ma még — csodálatos fejlődése mel-

lett is — csak gyermekkorát éli. Talán el sem képzelhetjük, mit hoz a jövő, milyen lesz a jövő mozi'a. Husz évvel ezelőtt aigha sejthettük, hogy alig néhány esztendő letele után a kis készülékben látható jeleneteket nagyszabásu, érdekes, egész estét betöltő történetek fogják felváltani, melyek nagy közönség előtt, e célra épült színházakban játszódnak le a vásznon s mikor ma látjuk, hogy például a messze távolban történt világra szóló események alig néhány nap után már szemünk előtt elevenednek meg, szinte elképzelhetetlen, hogy a folytonosan haladó technika és gépipar milyen mozi-szenzációkat fog még produkálni.

Csodálatos és bámulatra méltó dolgokat látunk már ma is eleget a mozgószínházakban. Ami csak az írók és költők fantáziájában született meg, azt a mozgófényképművészet ma megvalósítja. Leülünk a kényelmes helyünkre s az elsötétített teremben káprázatos világ tárul elénk. Percek alatt ott vagyunk, ahol talán még a madár se jár. Szinte érezzük a hőborította sziklaóriások fagyos levegőjét, ledezzük a sivatagok lakóinak, a fenevadaknak zsákmányt kereső törtetésén, fázósan huzódunk össze a fékevesztett vihar tombolásának láttára, bámuljuk a robogó vonatok gyönyörű panorámáját, érdeklődésse! nézzük a gyárakban lefolyó, va'ósággal elképzelhetetlen munkát, kíváncsian figyeljük, mikép, milyen módon jutnak hozzánk távoli idegen országok feldolgozott termékei, szárazföldön, tengeren lezajló változatos események ejtenek izgalmába; szórakozunk, tanu'unk, örülnünk és szánakozunk, minden érzékünk, idegszálunk, lelki világunk fog-

falkoztatva van s csak akkor ébredünk arra a tudatra, hogy mindezt a vetítő gép okozza, mikor hirtelen meggyúlnak a mozgósínház villanyámpái s előttünk van az üres fehér vászon.

Rengeteg munkába és meg több pénzbe kerül egy-egy ilyen mozgó fénykép, de a fáradozások és az anyagi áldozatok nem hiába valók. A közönség napról-napra élénkebben érdeklődik a mozi darabok iránt s ez az érdeklődés buzdítja a vállalatokat a mindinkább jelentőségteljesebb munkálkodásra. Sok szép, érdekes és értékes mozi darab van már, különösen azóta, hogy az ambiciózus vállalatok irodalmi becsü munkákat dolgoznak fel. De a háadó idő mindig többet és többet kíván. A közönséget nem elégítik már ki a sablonos szerelmi történetek, a mesterkélt bünyűgyi drámák izgató cselekményét is kezdni unni, változatos, az eddig-nél is látványosabb, ötletesebb dolgokat kíván. Talán nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy nem lehet messze az az idő, amikor a mai egész színházi élet megváltozik. A színház, a mai beszélő színház kezét fog nyújtani a mozgósínházaknak s egyesült munkával fogják szolgálni az irodalmat és művészetet. Szinte beláthatatlan, milyen változást és forrongást fog ez okozni a kulturális életben is. Ma az irodalmi munkák a színpadon csak szűkebb keretekben mozoghatnak. A mai fellett színpadi technika is csak keveset érzékeltethet meg az író fantáziájából. A színdarabok cselekményében sok olyan mozzanat van, amit csak elmondani lehet, mert a színpadon el nem játszható. Sem idő nincs erre és hiányzanak hozzá a megfelelő eszközök. De ha a mozgósínház fog segídezni, a lehetetlen is lehetővé válik. Példák erre a mai mozi szkecsesek, midőn a beszélő cselekményt a mozgó fénykép egészíti ki. Amde ez ma mégse egész dolog,

mert a fénykép mozdulata a fénykép által lejátszódó események hangtalanul, némán folynak le. A mai beszélő fényképek még nagyon kezdetlegesek és hiányosak. Ha eljön az idő, amikor a fénykép lehet majd a színpadi munkákat, a nagyszabású drámai cselekményeket a színházban megérzékíteni, hogy azt, ami most a színpad mögött — a szereplők elbeszélése szerint játszódik le — a néző előtt fog megtörténni, ha mindezt nemcsak emondásból megtudni, hanem látni is lehet és viszont, mikor a vásznon lefolyó cselekményt is beszéd kíséri, mikor a néma fényképek is megszólalnak s teljesen a valóság illúziójával fognak hatni, új és igazán csodálatos korszak nyílik meg a színházak történetében.

Akkor nem köti meg az író kezét a szűk színpad, akkor látunk majd oly színpadi történeteket, eseményeket és jeleneteket, melyeket ma elképzelni is alig lehet.

Hogy pedig ez nem hiábavaló reménykedés, bizonyítékot szolgáltatnak rá már ma is azok a csodálatos megváltozások, melyek a rohamosan tökéletesbülő tudás s a lehetetlenséggel is megbirkózó akarás műhelyéből kerülnek ki.

A mozi csodás és fényes jövő előtt áll. Ennek a jövőnek szolgálatában dicséretes buzgalmat fejt ki városunk mozgósínház vállalata: az Apolló és Uránia igazgatósága, amely elismerésre méltó szorgalommal, áldozatkészséggel, izléssel és helyes érzékekkel irányítja és fejleszti a közönség kedvenc szórakozó eszközét. A műsor érdekes, változatos, az undonságok sokszor még a fővárosi mozgósínházakat is megelőzve, kerülnek bemutatásra. És mindig szebbet, többet és csodálatosabbat is várhatunk. A mozi termékeny talaja dus és értékes gyümölcsöket fog hozni a jövő irodalmi és művészeti életének.

A mozi Miskolczon.

A Mozi számára írta: **Huberth János.**

A miskolczi mozi-élet legnagyobb szenzációja tulajdonképpen „A Mozi“, ez az ujság, a mely hihetetlen gyorsasággal lett népszerű. — A szenzáció abban van, hogy ez az ujság megindult, megindulhatott, hogy Miskolczon ma a mozinak saját külön sajtóorgánuma, lapja van. — Nem is olyan régen Miskolczon a mozinak még saját külön helyisége sem volt. — A Buzavásártéren, egy nagyon is szellős sátor volt a „Villanyszínház“ (Bioskop) székhelye és esténként, amikor részben fényárban, részben feneketlen sárban uszott a buzatéri villanyszínház, egy hatalmas gőz-sziréna kezdett zugni-bugni, jelezve, hogy kezdődik az előadás, tessék besétálni. — A villanyszínház szomszédjában panorámák, hinták és több rendbéli mutatóványok virultak tündököltek. — Kedvezőtlen idő esetén, mikor csapadékot jelzett a meteorológiai intézet, ajánlatos volt a mélyen tisztelt közönségnek esernyőt magával hozni a bioskopba, mert nagyobb mérvű csapadék idejében, mint műsoron kívüli szám, eső csurgadozott a filmeket élvező közönség nyakába. Szélviharoknál még nagyobb volt a baj, mert ilyenkor maga az egész villanyszínház forgott lényeges veszedelemben. Ilyen körülmények között könnyen elképzelhető, hogy micsoda világrondító helyi szenzáció volt, a mikor a Weidlich udvarban megnyílt az „Apolló“. Éppen öt esztendővel ezelőtt történt ez a nagy esemény: 1912 január 1-én. Itt egy kis kulissza-titkot akarok elárulni az Apolló megnyitásának előzményeiből.

Tudvalevő, hogy Dr. Sándor

Alfréd volt megalapítója az Apollónak. Az alapítási kornak lázas napjaiban együtt voltunk Budapesten Sándor Alfréddal és több miskolcziival. Nagyban tárgyaltuk a mozi-alapítást és Sándor Alfréd engem kért meg, hogy ajánlak nevet az ő megnyitandó mozi-jának. Az „Apolló“ nevet ajánlottam és így lettem én az Apolló mozi keresztapja. Az igazi apja, Sándor Alfréd, nem sokáig vezette az Apollót. Alig egy évnél tovább. Elment tőlünk, messzire, Amerikába és most — úgy tudom — New-Yorkban gyógyítja a beteget. Utána Fazekas Jenő és Miklós vették át az Apollót, akiktől azután a mostani tulajdonos, az Apolló-mozgó színház részvénytársaság vezetésébe került. Érdekes, hogy az Apolló részvénytársaság éppen a háboru kitörésének idejében, 1914 év júliusában kezdte meg működését. Es éppen a háborus korszak zivatarai és rázkódásai idejére esik az Apolló fénykora és fejlődésének legvirágzóbb korszaka. A háboru kitörésének első heteiben kabaré-előadást is rendezett az Apolló és az elnémult színház néhány jeles tagja, Doktor János, Báthory Béla, stb. az Apollóban találtak ideiglenes menedéket. A háborus kabaré lezajlása után a filmek vették át egyedüli uralmukat az Apollóban és kezdődött a miskolczi mozi rohamos, széduletes fejlődése. Ma ott tartunk, hogy a mozinak hatalmas törzspublikuma van, amely a társadalom minden rétegéből sorakozik és a mozi-premiérek művészi esemény számba mennek. A miskolczi mozi fejlődése, nivójának emelkedése, arra az időre esik, amióta a je-

lenlegi tulajdonosa, az Apolló részvénytársaság irányítja, vezeti és nagy gonddal egyre tökéletesíti. Az Apolló részvénytársaság

alapítása „A Mozi” is, ez a mozi-
ujság, amely mindennél jobban,
meggyőzőbben mutatja a miskol-
czi mozi rohamos fejlődését

A vásártértől — Szibériáig.

A MOZI számára írta: Fehér Ödön.

Alig néhány év eőtt Miskolczon a Buzateren egy nagy vásár a kalmával a komédiás bódék eött ácsorgó tömeget egy kikiáltó, rettenetesen öszszetört magyarsággal, de annál fürgébb szájja invitálgatta az egyik ponyvasátorba. Olyasféle hihetetlen dolgokról mesélt, hogy abban a sátorban képek láthatók, am'n emberek és más alakok mozognak, éppen úgy, mintha elevenek volnának.

A bámész tömeg hitetlenkedett és tamáskodott abban, amit a bőbeszédű ameriánus (így nevezte a nép az idegent) beszél. Nem hittek neki, de azért assacsán mégis beszélingöztek, mert hát mindent meg muszáj nézni, ha már vásárba jön az ember (és otthon a faluban is kell valami újat mesélni a városról).

A sátorban csodálatos dolgok történtek. Koromsötétben, a falra feszített vászonlepedőn élő alakok mozogtak, jöttek-mentek, nevettek, sirtak, azután virágokká változtak, a forgó virágkoszorúból csokrok lettek és a p'ros rózsákból emberek léptek ki.

Álmétkodtak a jó falusi emberek, nem lehet ez igaz, hogy is lehetne! És amikor világos lett a sátorban, nagyon gondosan megnézegették a „ketyegő” gépet (amiből k'ugráltak a mozgó alakok), meg a vászonlepedőt, hogy nem mögötte van-e valami fuffang, valami amerikai svindli?

...És elvitték a híret a miskolczi nagy vásárból a csendes kis falvakba az új csudának. Elmésélte a háza kerülő gazda sze'ed nyári alkonyato-

kon az eresz alatt összekerülő szomszédságnak, hogy „mocsi't talált ki az ameriánus” és egy ördögös masinából eleven emberek, meg élő virágok ugrálnak ki egy vászonlepedőre.

*

Az első mozi-látványosság azok a már régen efelejtett ugynevezett trükk-képek voltak, amelyeken káprázatosan tarka virágkoszorúk és csokrok forogtak, más és más virágokká változtak, emberek termettek a szirmokból és he'yükbe p'ros rózsák nőttek. Akkor még szenzációs újdonság volt ez, ma úgy él az emlékekben, mint a mozgóképek első primitív próbálkozása.

Ilyen trükk-kép volt az első film, amit Miskolczon láttam és az utolsó, amikre legtovább fogok emlékezni: Tri'by és Szibéria.

És hihetetlenül rövid idő — alig néhány év alatt futotta meg a mozi fejlődése az utat, me'ynek első stációja a vásártér (ahol még nem is annyira a képek, mint inkább a lenge ponyvasátrak mozogtak, ha a Buzateret átiárta a hűvös esti szél), az utolsó stációja, amelyet már mi is megláthattunk — Szibéria.

*

A vásártéri kezdet és a mai fejlődés között óriási nagy világ fekszik. Minden nap hoz valami újat, valami káprázatosan meglepő változatot a mozi fejlődésében. A technika, fotográfia, rendezés és játékos készség minden nap új stádiumát mutatja a mozi haladásának. Beláthatlan mély perspektívája van nyitva a mozi jö-

vőjének, el sem lehet gondolni, hogy mit fog produkálni már a közel jövőben is a kinematográfia.

Nem tartozk a mesék világába a beszélő moziképcsem. A kísérletek eddig nem tudták valóra váltani azokat az elméleteket, amelyek gyakorlatban megvalósítására gondolnak. De ami nem sikerül ma, majd sikerülni fog holnap. És nem lehet messze az idő, amikor a kedvenc mozistar, a már világhíres moziművész — Pysander, Dorr, Weixer, Erna Morena, Clara Kimball Young és a többiek — nemcsak a szemé és minikája beszédjében, hanem az eleven, csengő szavuk zenéjében is gyönyörködhetünk. Moziopera — ez a legközelebbi jövő izgatón érdekes perspektívája.

*

A mozi gazdadalát és ideálisan — közszempontból — nemes feladatát abban látom, hogy irodalmat teremtsen és az irodaom szolgálatában fel tudott emelkedni a színház nivójáig. Az intellektuell-osztály, még a legfejlettebb is, ma már éppen úgy megtagadja a maga irodalmi igényeit a moziban, mint azelőtt csupán a legelsőrangú színházakban. Sőt talán még inkább. A mozi internacionalissá tette legnagyobb kincsét az emberiségnek, az irodalom művészetét. Amit egy tökéletes színész adhat a játék művészetében Amerikában, ugyanazt élvezik a világ minden részében, a látás pótolja a nyelvtudás hiányát és érzékenynyé teszi az igényeket a fejlett idegen művészet számára is.

*

Miskolcson ma olyan pezsgő, nagy-szabású moziélet van, mint kevés helyen az országban. És éppen mert a miskolczi moziközönség ilyen nagy-szerű fogékonyságot mutat a mozi iránt, nem nagy merészség megjósolni, hogy a mozi jövője itt nagy-szabású fejlődésre enged következtetni.

Ott már tartunk, hogy műsorunk éppen olyan van, mint a világvárosokban, ahol óriási, modern paloták adnak háttérrel a mozgószínházaknak. Palotánk erre a célra még nincsen Miskolcson, de lesz ez is, alig várják már a tervelők, hogy véget érjen a háború és meg lehessen kezdeni az építkezést.

Miskolcz város, melynek szintén van némi kötelessége, mielőbb igyekezzék lehetővé tenni az alkalmat, hogy a vállalkozók, akik az Apolló és az Uránia közmegelegedéssel találkozó és a közönség részéről eddig is elismert s méltányolt vezetői, hozzátoghassanak a Miskolczra szépi és művészeti szempontból egyformán nagyjelentőségű tervek megvalósításához.

Nagy mozi-palotát terveznek Miskolczra és az ehhez okvetlenül szükséges nagy áldozatkészséget a város részéről a körülmények és lehetőségek minél könnyebb tételével kell eredményhez juttatni.

*

A vásártéről — Szibériáig, a ponyvasátortól — millió grandózus palotáig — e néhány szóban lesz a mozi miskolczi története.

„DENTALBIN“

a legjobb fogkrém.

Ára 90 fillér.

„Droszlán“ gyógyszerár.

Legszébb élő és művirágok, izléses csokrok, koszorúk legolcsóbban

HOLTZERNÉNÁL
Széchenyi-u. (Koszorúval szemben)
Telefon 300.

Az új amerikai filmek.

A Mozi számára írta: Jánosfy Kálmán.

Kétségtelen, hogy az idei szezon mozidarabjai között azok a filmek dominálnak, amelyek a tengeren túlról kerültek át hozzánk. Különlegesen, speciális eszközökkel dolgoznak ezek a filmek és új, eddig még nem ismert irányokat nyitnak meg a kinematográfiában.

Két szempontból lehet tárgyalni e filmeket. Meg kell emlékezni a szüzséjüknek, a darabok mesevázlatának finom, hangulatos voltáról, arról, hogy hogyan gondolnak ki az amerikaiak filmtémákat, a filmjeik számára a témalehetőségeket milyen újszerű, minden sablontól ment körben keresik, — azután méltatni kell azt a módot, ahogyan ezeket a filmtémákat feldolgozzák, ahogyan megrendezik, megjátszzák és megfotografálják.

Az első szempontból való vizsgálása az amerikai filmeknek rendkívül hálátlan és nehéz feladat. Abban a sorozatban ugyanis, amelyet ez újabb amerikai filmekből alkalmunk volt látni, a legkülönfélébb filmesek pergettek le előttünk, a legkülönfélébb körben mozgó témák kerekedtek ki egy-egy nagyszerű filmdarabbá. Gondoljunk csak a Boston Cézárjára, a mely rohanó, liktető cselekményével milyen ellentéte volt Trilby örökszép, poétikus történetének, vagy a Szibériára, amely viszont az orosz terrorizmus durvaságát olyan szépen örökítette meg egy gyönyörű szerelmi történettel párhuzamosan, míg a Királytigris egy új filmzsánernek: a morális detektívfilm műfajának volt az uttörője. Tény azonban az, hogy bárhol is keresik az amerikai filmírók a témát, bármely körből ragadnak ki egy-egy magvat, hogy körülötte filmdarabot építsenek ki, min-

den esetben rendkívüli hozzáértéssel, finom kézzel, páratlan izléssel teszik meg s már a téma megválasztásában is megnyilvánul valami nagystilűség, a végtelenségig menő áldozatkészség, a mit ugyan ez esetben inkább lehetne kítőző üzleti szellemnek nevezni.

Amerika mindig az izgatott és izgató rohanás, érdekes szertelenségek, a vágató pénzek és gördülő aranyak világa volt és lesz a számkra. Ezt az életet látjuk megélevenedni és visszatükröződni azokban a filmekben, amelyek a témát ebben a kizárólagos amerikai izületben keresik. Csakhogy egy ilyen téma fejlesztésével mindig párhuzamosan fut egy olyan problémának a lebonyolítása, amely mindig s minden helyen izgatni fogja az örök embert. Így például egy szédületes tempójú amerikai karriér bemutatása mellett a Boston Cézárja mily oszlopot emelt annak az asszonyiságnak, amelynek szíve mélyén minden akarat ellenére is ott izzik egy kis melegség, egy kis parázs azzal a férfivel szemben, aki durva, darabos, de akínél ez a külső nagystilűséget, nagy imponálni tudást takar. A Trilby viszont az amerikai filmek azon csoportjába tartozott, amelyek ugyan csak egy problémát vetnek föl, egy témát markolnak meg, de ahogyan ezt teszik, az csupa amerikai hatásvadászás, a legiurfangosabb elgondolás és a legraffináltabb eszközöknek egymásra halmozása.

A témák ügyes kezű megválogatásához az amerikai filmeknél szorosán hozzákapcsolódik a szereplő színészek gondos megválasztása, játékkörüiknek finom mérlegelése. Például A sors embere című darabban a főszerepet csak egyedül Róbert War-

wick tudta úgy megjátszani, mint ahogyan az ottan meg volt látszva; e sorok írója sok filmszínész ismeri, népszerűeket éppen annyit, mint kevésbé ismerteket, de egyről sem tud, aki oly gyönyörűen tudta volna érzéketleníteni. A sors emberének drámáját, mint ahogyan azt Róbert Warwick tette. Mennyire fölötte állt ennek a szép szál embernek a játéka a Psylander pózos eleganciájának, az öt felvonás csupa erőből duzzadó öntudatos játékművészet volt.

Vagy emlékezzünk csak vissza Clara Kimball-Young Trilbyjére. Meggyőződésöm, hogy ennek az amerikai színésznőnek a filmalkítása tulszárnyalja a világ legjobb színésznőjének a legtökéletesebb, színpadon produkált játékát is.

Íde tartozik az a mód, ahogyan az amerikaiak tömegéleket tudnak csinálni. Ezek a jelenetek nem kirívó epizódjai egy-egy darabnak, hanem szorosán vett továbbgördítése az illető film meséjének. E jelenetekben ott izzik egy-egy sztrájk minden szenvedélyes kirobbanása, dübörgő követelődzése, föltarthatatlan továsodása, pártos elégedetlensége, minden, ami parázsként gyújtja alá tömegek akaratát és erőszakos gesztusait. Másrésről azonban — ha arra van szükség — egy-egy tömegjelenet nagyszerű, harmónikus keret egy színész játékanak, alakításának, mint ahogyan ez a Trilby ötödik felvonásában, a hangverseny-jelenetben is történik, mikor Billy felismeri Trilbyt.

Végezetül nem hagyhatjuk megemlékezés nélkül azt, hogy ezek az amerikai darabok mindig kitűnő előkészítéssel, elsőrangú kísérő szöveggel kerülnek nálunk, Magyarországon előadásra, amelyek minden esetben a legtökéletesebben festik alá szavakkal kifejezve a darab hangulatát, tónusát. Ezért a dícséret egy poétalélekű fiatalembert: Siklósi Ivánt, a Projektograph Részv.-Társ. főtitká-

rát illeti meg, akinek filmfeliratait, szövegeit ezeken az amerikai filmekben már nem egy esetben tapsolta meg a közönség.

PAUL WEGENER

szenzációs fimje.

A HEGYEK URÁ

A legújabb és a legszenzációsabb film-mesejáték. — Jövő héten

az Apollóban.

A színházi világban mindennapos az, hogy a művésznők ismeretlen tiszteletkötő levelet kapnak, amelyben az illetők szerelmüket és kezüket ajánlják fel a művésznőnek. Az alábbi kedves esetben azonban az ismeretlen tisztelő nem is látta a művésznőt a színpadon, hanem csak a filmen s mégis felajánlotta neki kezét és szívet. A művésznő, akit ez a szerencse ért, Clara Kimball-Young, az ismert amerikai filmművésznő. Az ismeretlen tisztelő a Trilbyben látta meg a művésznő alakítását és levelet intézett hozzá, amelyben hűségesen beszámolt arról, hogy Amerikában ültetvényei, lovai, házai vannak, yachtja van és mindezt szívevel együtt felajánlotta a művésznőnek. Hogy a művésznő mit felelt erre a filmszerelmre, arról nem szól a krónika.

ALBERT PAULIG.

Albert Pauligról, a legjobb német filmkomikusról, a moziközön-
ség népszerű Albertjéről, hosszan megemlékezni felesleges lenne. Hogy
a filmjáték a moziközönség kisebb részében, a mindig bizonyos iro-
dalmi szög alatt néző közönség körében is elfogadásra és érdeklődésre
talált és talál mindig, abban nem kis része van Albert Paulignak. Mert
Paulig a finom humoru, sok tekintetben disztíngvált eszközökkel dol-
gozó vígjátékok nagymestere. Van egy speciális műfaja: a paródia,
amelyben egyenesen utólérhetetlen marad. Láttuk már Albert Pauligot
mint Asta Nielsen, a Gólem és Talarsó kifigurázóját s megkacagtuk
mulatságosan groteszk gesztusait s kíváncsian várjuk, milyen megle-
petést tud még számunkra nyújtani a kicsufolásnak, a maró gunynak
ez a nagyszerű mestere . . .

A mozi-primadonnák toalettjei.

— A Mozi munkatársától. —

Ha a toalettkérdés a színpadi primadonnáknál is nagy jelentőséggel bír, még nagyobb a fontossága a mozi-primadonnáknál. A színpadon a szín is hatást kelt, míg a filmen, a mely csak a fekete-fehér színösszeállítás hat és egyes színezett képeken kívül színhatásokra nem számíthat, az egész hatást a ruha szabása és a ráncok idézik elő. A mozdulatok eleganciája, a gesztusok formatókéletessége az egyszerű és a test formáit kiemelő toalettokban kapták legerősebb támaszukat. Megérthető tehát, hogy bizonyos divatok — bármily finomak és szépek legyenek — a filmfelvételekre egyáltalán nem alkalmasak. Így például a krinolinhoz hasonló szoknyák, melyek különben egy időben annyira felkapottak voltak (és méltán!) nem voltak használhatók filmtoalettoknak. Ugyanígy a csipkével díszített ruhák is csak elmosódott képet adnak a filmen. Általában megállapítható, hogy a filmfelvételekhez leginkább selymet használnak. A filmprimadonnák rájöttek, hogy ez a leghajlíthatóbb, lepuhább anyag, amelynek segítségével mindent összhangba hozhatnak a divattal. Ezért hordanak a mozi művésznői még otthoni jeleneteknél is többnyire selyemruhát, ami sok mozilátogatónak bizonyára feltűnt.

Egy német szaklap most néhány ismert filmprimadonnát meginterjúvált arról, hogy milyen ruhákat kedvelnek.

Asta Nielsen, „a mozi Duszéja” kifejtette, hogy legjobban szereti a Libertyt és a brokátot, de jövedelmének legnagyobb részét a drága prémek iránti szenvedélye nyeli el. Asta Nielsen legutóbbi szerepében, „A szerelem bolondjai”-ban mint egy

grófnő jelent meg. Itt főleg bő, rafolt ruhákat hordott.

Henny Porten, a legbájosabb mozi-primadonna, a következőket mondta: „Legközelebbi filmemben, amely abban a világban játszódik le, amelyben nem mutatkoznak, azt hiszem, hogy barátaimat egy igen kedves toalettal fogom megörvendeztetni. Egy chiffon és prémkombinációt terveztem, amely ugyan nagyon merész, de igen jól áll és feltűnést fog kelteni. Azonkívül lesz fekete valcsuruhám, amely süpterekkel lesz díszítve és amelyhez egy üvegfonalakból font diadémot fogok viselni. Többet egyelőre nem árulhatok el.”

Hedda Veruon, az Etko-gyár szöke művésznője, így nyilatkozott: „Filmtoalettjeimnél előnyben részesítem, világosszöke hajamra való tekintettel, az éles kontrasztokat. Egyik hatalmas filmben, amely legközelebb jön ki és amelynek főszerepét játszom, egy ó-vörös charmeuse-toaletttem lesz fekete csipkediszszel és ezüstthimzéssel.”

Erna Morena a legkülönbözőbb toalettokban fogja magával ragadni ebben a szezonban a közönséget. Lesz egy világosszürke atlaszruhája, amely Gaiusboroughnak Devonshire hercegnőről festett képe után készült tökéletes hűséggel. Az egyik filmben lesz egy toalettje, amely Toledóban készült Velasques korabeli stílusban. A fekete-aranyruha kélméje eredetileg egy antik castilliai kendő volt, a melyből úgy varrta meg Morena a ruháját, hogy nem kellett szétdarabolnia a kendőt.

Az elmondottakból következik, hogy nemcsak színpadon fontos a toalett, hanem a filmnél is. Sőt talán még fontosabb.

**Legjobb konyha
a Koronán!**

Mozi után a
PANNÓNIA kávéházba megyünk.
Cigányzene.

Az Apollo és Uránia vezetői a közönséghez.

A Mozi szerkesztősége kérdést intézett az Apollo és az Uránia vezetőségeihez a jövő műsoráról és azokról a tervekről, amelyek a közel jövőben várnak megvalósulásra a két miskolci mozgószínháznál.

Ezeket a válaszokat kaptuk:

Tisztelt Szerkesztő ur!

Milyen terveim vannak a jövőre? Meg kellene kérdezni az íróktól, hogy milyen témákat fognak feldolgozni, a filmgyárosoktól, hogy milyen új filmekkel jönnek és a kritikusoktól, hogy mely filmek olyan jók, hogy megszerezsem azokat.

Ha mindezeket meglehet előre tudni, akkor én is adhatok választ.

Mert ami jó film készül, azt elhozom Miskolcra. És különös igyekezettel töreksem arra, hogy irodalmi nivója legyen az Apollonak. Ami új film készül, kiállja a szigorú kritikát és irodalmi nivón van, azt mind hozni fogom.

Azt hiszem, így lehetek igazán szolgálatára, nagyrabecsült kedves közönségünknek.

Tisztelettel

Veres József,
az Apollo mozgószínház
igazgatója.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Sok mindentől függ az, hogy mit hoz az Uránia jövő programjában? Az ugynevezett film-konjunktura mindenestre kedvezőnek ígérkezik, mert nagyszerű tervek, a kinematográfiának valóságos csodái vannak készülöben. Amerikai, német, svéd, dán és a magyar filmgyárak egész sorára készülnek az új filmeknek. Én pedig, mint a jó vadász, lesben vagyok folyton, hogy mihelyt elkészül az új film, elhozzam Miskolcra.

Ami a legjava lesz az új filmeknek, azt bemutatom az Uránia közönségének. Ebben benne van minden jövő tervem.

Tisztelettel

Kertész Zsigmond,
az Uránia mozgószínház
igazgatója.

Svájci kávézóba

■ (Weidlich-udvar.) ■ sütemények stb.

menjünk reggelizni és uzsonnázni!
Dietikus tejes konyha. — Friss házi

Telefon 528.

MŰ UJSÁG

az Apollóban és Urániában ?

A nagy ünnepek hetére igazi ünnepi műsor várja úgy az Apollóban, mint az Urániában a miskolczi közönséget. Minden egyes film egy-egy kivételes alkotása, kápráztató eseménye a kinematográfiának.

AZ APOLLÓ

december 25-én és 26-án egy nagy-szerű izgalmas történetet mutat be

Egy szegény ifju története

cimmel. Az ötfelvonásos dráma, a mely egy bünszövetkezet leleplezése körül szövédik, az izgalmas és meglepő jelenetek hosszú sorozata.

December 27., 28. és 29-én egy másik amerikai film:

A SZEPLŐTLEN ASSZONY (Lady Beatrice házassága)

van műsoron. A fővárosban több héten át tartotta a legelőkelőbb mozgószínház műsorán ezt a tüneményes filmet, amelyről közönség és sajtó abszolút elragadtatással nyilatkozott. A film III-ik képe a híres Aranysorozatnak, melyből eddig a Trilbyt és Széberlát mutatta be az Apolló.

December 30., 31. és január 1-én mutatja be az Apolló a magyar filmipar legpoétikusabb alkotását, Csiky Gergely

NAGYMAMA

című színművéből készült filmjátékot. A filmet

Blaha Lujza

alakítása teszi feledhetetlenné. Hangsúlyoznunk kell azt a gyorsaságot.

amelylyel az Apolló direktiója az összes vidéki mozikat megelőzve, szerezte meg előadásra ezt a filmet.

AZ URÁNIA

december 25-én és 26-án a

Lotte Neumann

sorozat legújabb képét mutatja be

A kerülő ut

cimmel.

Lotte Neumann azok közé a filmprimadonnák közé tartozik, akiknek minden újabb szereplése újabb művészi meglepetést ad.

December 27., 28. és 29-én egy amerikai dzsungel-dráma van műsoron, amelynek

A fekete orchidea

a címe.

A Seelig-gyárnak ez az egészen speciális műfaja ebben a sorozatban érte el, azt hisszük, a csúcspontját. Csupa izgalmasság és frappáns jelenet a dzsungel vadregényes miliójének oly mesteri felhasználásával, a mely méltán számíthat a legnagyobb sikerre. A fekete orchidea főszerepét Miss Kathlyn Williams játssza, akit a közönség már előbbi szereplései után legkedveltebb filmprimadonnái közé avatott. A filmre a legjobb ajánló, hogy ugyanazon gyárból került ki, mint A rejtélyes sziget és ez is szerepelteti az őserdő fenevadjait.

December 30-án és 31-én egy társadalmi drámát hoz az Uránia

A szobrász

cimmel. Egy szerelmes művész drámáját viszi filmre a pompásan megépített történet, melynek jelenetei az atelierek színes világából adnak vonzó képeket. Ezt a műsort pompásan

**MISKOLCZI KERESKEDELMI
ÉS GAZDASÁGI BANK R.-T.**

MISKOLCZ.

ELFOGAD heti 1 koronás befizetéseket életbiztosítással kapcsolatban.

Felvilágosítást nyújt az intézet a hivatalos órák alatt.

egészíti ki egy nagyobb vigjáték, amelynek

Az erényesősz

a címe. Az erényesőszről szól a történet, akít kéréstlen beavatkozása minduntalan a legmulatságosabb szituációkba sodor, amely neki kellemetlenségekkel, a közönségnek pedig viharos mulatsággal szolgál.

A kerülő út.

Dráma 4 felvonásban.

(Lotte Neumann-sorozat III.)

**Bemutatja az Uránia hétfőn,
december 25-én, és kedden,
december 26-án.**

Dr. Cajus Schön, a kiváló tanár, boldogan élt feleségével és szökevény kis leányával, amíg felesége, aki színésznő volt, vissza nem tér a hamis fény birodalmába, a szinpadra. A tanár ettől kezdve bizalmatlanul húzódott vissza az emberektől, egyedül gyermekének élve.

Edith, a leánya, nem tudja megérteni, hogy miért kell ennyire egyedül, elzárkózva élniök. Az apa egyszer elviszi a leányt az erdőbe sétálni és ez a séta végzetessé válik mindnyájukra.

Két vadász az erdőben lepihen, mikor egyszerre halk segélykiáltásokat hallanak, amelyek mindig erősbödnök. Végül ott áll előttük aranyszőke hajával Edith, aki atyja számára kér segítséget. A tanár kutatás közben elcsuszott és egy meredek sziklafalon lezuhant. A két férfi felségíti a tanárt és Edith kalauzolásával hazaviszik a „Csipkerózsa várába” (így nevezik el a kastélyt).

A két vadász közül az idősebbik orvos és megigéri Edithnek, hogy sebesült

atyját kezelni fogja, amint Edith hálás pillantással köszön meg és ez a pillantás lángragyújtja az orvos szívét.

Hans von Eberwein, a másik vadász, aki fiatalabb mint dr. Haiger, meghódítja Edith szívét, künn az erdő árnyas sűrűjében elcsattan az első csók és mire visszatérnek, Edith már titkos jegyese Eberweinnek.

Eberwein a hazafelé való úton elmondja dr. Haigernek, hogy eljegyezte magát Edith-tel. Az orvost a maga leltört reményei mellett Hans természetének ismerete is aggasztja, mert tudja, hogy barátja jó fiu, de rendkívül könnyelmű és Edith nem lenne boldog vele. Hans mindezek ellenére megkéri Edith kezét, de a leány atyja egyszerűen visszautasítja őt.

És másnap a tanárt másodszer árulták el a nők. Edith titokban megszökik hazulról, követi Hansot, akivel meg is esküszik. Egy boldog év telik el, telve szerelemmel, melegséggel, de aztán Edith lassnként megismeri férje könnyelműségét. Hans kártyázik, veszít, lóversenyez és Edithnek mind több az álmatlan éjszakája. Elkövetkezik a házasság első évfordulója. Edith atyjához fordul, hogy látogassa őt meg, de a tanár hajthatatlan marad. Edith mellett csak dr. Haiger áll, aki titokban most is imádja a fiatal asszonyt.

Hans ismét veszít és kénytelen vállalni, hogy a nagy akadályversenyen ő fogja lovagoini gróf Sassenheim Caesarját. Edith csak a nagy verseny napján értesül Hans lépéséről és mire dr. Haigerrel sietve kiér a pályára, már csak azt láthatja, amint Hans az utolsó gátnál lebukik a lóról és eszméletlenül terül el, hogy Edith karjai között lehellje ki lelkét.

Edith egyedül maradt nagy adósságaival. Csak dr. Haiger önfeláldozó tá-

Legelegánsabb, legjobb kötött, szövött és uri divatárunk

Epstein és Göbelt
cég üzletében (Széchenyi-u. 46)

mogatásával sikerül a kellemetlen égek-től megszabadulnia.

Dr. Haiger még atyját is oda tudja vezetni hozzá és mikor végre a doktor egy év után a kelet is megkéri, e nagy kerülő úton Edith mégis eljutott a megérdemelt boldogsághoz.

Egy szegény ifju története.

Dráma 5 felvonásban.

**Bemutatja az Apolló hétfőn,
december 25-én és kedden,
december 26-án.**

Modern sorstragédiának lehetne nevezni ezt a filmet, mert a különféle izgatás, fappáns jelenetek keretében egy ifju drámája bontakozik ki előttünk, aki lent a szegénységben, a sűrű porban s ületik és acél izmokkal, megfeszített energiával, el nem lanadó, szilaj akarással küzd ki magának a társadalomban azt a helyet, amely az ő képességeit, tudását megilleti. Ebbe a küzdelembe poétikusan szövődnek bele egy megkapó szerelm szála, amelyek meghódítják a publikumot és a legnagyobb mértékben lekötik a közönség érdeklődését.

Természetes, hogy a film amerikai lévén, ebben a darabban ujszerű mesét, pazar rendezést és tökéletes játékot kapunk, szóval mit dadt, amiért az amerikai filmeket megszerettük. Ezekhez a jó tulajdonságokhoz járul a briliáns fotográfia, ami már magában véve is rendkívül értékesé teszi a filmet.

Nem szokásos erőszakos és brutális eszközök dominálják ezt a filmet — a melyet különben sok tekintetben lehetne detektivtörténetnek nevezni, — hanem éppen az emeli ki az átlagos filmek tö-

megéből, hogy finom és modern eszközökkel dolgozva is rendkívül érdekes tud maradni.

Amerika jóval megelőzte a filmgyártásban Európát s ez a film egyike azon amerikai filmeknek, amelyek a fiatal Amerikának leküzdhetetlen elsőbbséget biztosítanak a vén Európa föött. — Az Apolló igazgatósága még a megszokott ügyességét is felülmúlta azzal a hozzáértéssel és finom érzékkel, amelylyel ezt a filmet választotta ki ünnepi darabjaul.

Felvételek

Károly király koronázásáról.

Január 2-ától már Miskolcson is bemutatják.

A nagy magyar ünnepről, Károly királyunk koronázásáról mozgókép-felvételek fognak készülni. Az Apolló és Uránia már lekötötték a felvételeket, amelyek előreláthatólag már január 2-ától kezdve bemutatásra kerülnek Miskolcson.

Hegyek ura

Paul Wegener legujabb filmjének a címe. A kitünő német művész a Golemmal tett tanubizonyságot, hogy a kinematografia egészen ujszerű, meglepő dolgokat is tud produkálni. Uj csapást jelez a Hegyek ura is, a melyet népmesei motívumok alapján Paul Wegener irt, rendezett s ugyancsak ő játszsza a darab főszerepét is.

A film az Apolló jövő heti műsorának jelentékeny részét foglalja le.

Gyerünk
az ujonnan
átalakított

EMKE

☞ KÁVÉHÁZBA! ☞

Esténkint elsőrangú cigányzene. —
Pontos és figyelmes kiszolgálás.
Szívessé pártfogást kér

KLEIN M. tulajdonos.

Arany-sorozat III.

A SZEPLŐTLEN ASSZONY.

Lady Beatrice házassága.

Dráma 4 felvonásban.

SZEMÉLVEK:

Lady Admonston	Vivian Martin
Lord Admonston, a férje	Holbrook Blinn
Lady Atwell	Emily Fright
Bodrich Collingwood	Charles Wheler
Percy, a jókedvű fiu	John Hines

Bemutatja az Apolló szerdán, december 27-én; csütörtökön, december 28-án és pénteken, december 29-én.

Lord Admonston az előkelő ngyed legszebb és legkedvesebb leányát vette feleségül. A férjnek minden percét lefoglalta a munka és a boldog mé. es hetek után a fiatal pár életébe beköltözött az unalom. A gyerekasszony hűséges régi cselédje és bábu társaságában tölti a napokat és heteket. Érintetlen lelkű asszonyka lady Beatrice, olyan mint Ybsen Nórája és pajkos, mint egy gyerek. Egy napon merészet és nagyot gondol a pajkos kis lady. Férje kuzin-jét, az előkelő és híres szépségű lady Atwell Janet invitálja magához. Asszonyi pletykákra szomjazik, ez asszonytól, aki az előkelő világ legismertebb hihordója. Jane szívesen vállalja Beatrice szórakoztatását és meghívja kis rokonát egy nyár-esti jelmezünnepélyre. Az esélyen találkozik lady Beatrice először Roderich Collingwooddal, aki megszereti a kis asszonykát, flörtöl vele, nem is gondolva arra, hogy lord Admonston régi barátja és ez a flört árulás a baráti kötelességek ellen. Lady Atwell észreveszi a flörtöt és a pletyka áradatát megindítja lord Admonston háza felé.

Elmulik néhány hét. Lord Admonstonék Collingwooddal és lady Atwellel az Operába váltottak jegyet, hogy a hírneves orosz ballet díszelőadását nézzék meg. Es ére azonban Beatrice nem érzi jól magát és otthon marad. Collingwood valamely ürügy alatt az első felvonás közepén távozik az Operából, hogy felkeresse a magára maradt asszonykát. Ezt az önkényes légyottot azonban megzavarja egy borzalmas esemény. Az Operában tűz ütött ki, a pánik rémületében mindenki menekül és lord Admonston váratlanul megjelenik autóján a palota kapujában. Beatrice, akitől távol áll a bűn gondolata és aki Collingwood éjszakai látogatása mögött nem is sejtí az igazi okokat, a férj hirtelen betoppánásának pillanatában önkénytelenül megéri a házasságtörés gyanújának tragikumát. Egy ablakmélyedésben elrejtí Collingwoodot, aki, hogy megmentse a lady becsületét, az ablakon át leveti magát a park pázsitjára. A lordnak azonban feltűnik Beatrice izgatottsága, szívében kétség támad, nem tud többé hinni hitvese szent és hófehér makulátlanságában ...

Veres Testvérek

villamos szerelési vállalata
Szemere-utca 4. szám alatt.
Telefon 274.

Elvállal mindennemű erős és gyenge áramu villamos berendezéseket.
ERaktáron tart csillárokat, szerelési anyagokat és izzólámpákat.

Mulik az idő... A lord házába vizs-
szatért a régi harmónia. Lady Atwell
autókirándulásra invitálta Beatricet és
asszonyi fifikával úgy rendezi el ezt a
gépkocsi-turát, hogy a kis lady Colling-
wooddal kerüljön egy kocsiba. A többit
elvégi a betanított és megvesztegetett
soffőr. Egy utkanyarultnál Beatrice ko-
csija letér a helyes ösvényről és egy
távoleső falu határán deffektet kap az
autó. Nem marad más hátra, a ladynek
és Coolingwoodnak éjszakára a közelben
levő „Fehér hattyu“ fogadóban kell meg-
szállniok. Ám erről a véletlen balesetről
már a baleset pillanatában névtelen
levél értesíti Admonstont.

Az elferdített írású anonym sorok fi-
gyelmzettetik, hogy „ha meg akarja lepni
feleségét Roderich Collingwooddal, men-
jen a Fehér hattyu fogadóba“. Lord Ad-
monston nem tud ellentállni a gyanu
égető gyötrelmeinek és éppen abban a
pillanatban toppan be a fogadó egyik
szobájának ajtaján, amikor Collingwood
szerelmi vallomást tesz. A botrány hul-
lámai elöl nincs menekvés. A hitves-
társak életét áthidalhatatlan örvény vá-
lasztja el.

A válopör tárgyalásánál lord Admon-
ston ügyvédje mindenképen Beatrice
igyekszik bizonyítani a házasságtörést.
A tárgyaláson a kánpad minden szé-
gyenét el kellett viselnie Beatricenek.
Csak Collingwood és lady Atwell tudták
az igazságot. Collingwood szavainak
nem adott hitelt a törvény, lady Atwell
pedig hallgatott. De mielőtt elválasztot-
ták volna lord Admonstont hitvesétől,
lehullt az álarc és lady Atwell kény-
szerül bevallani, hogy az anonymlevelet
ő írta, mert szerette a lordot és elakarta
választani a feleségétől. Beatrice életét
férje oldalán a régi boldogság új har-
móniájának derüje ragyogja be. Lord
Admonston pedig Collingwood férfias
bucsuszavaiban talált megnyugvásra;
„Szeresse a feleségét és bizzon benne,
mert ő a legtisztességesebb asszony a
a világon!“

A fekete orchidea.

Amerikai dsungel-dráma 3 felvo-
násban.

**Bemutatja az Uránia szer-
dán, december 27-én, csütör-
tökön, december 28-án és
pénteken, december 29-én.**

A rejtelmes sziget, az a nagy-
szerű dsungel-dráma, amelyet
szintén az Uránia mutatott be,
még emlékezetében van a mis-
kolci közönségnek. Most ugyan-
abból a gyárból, az amerikai
Seelig-cégtől, sikerült ismét meg-
szerezni egy filmet, melynek A
fekete orchidea a címe.

Az amerikai őserdőben játszik
mind a három felvonása ennek a
drámának, amely izgalmasságában
és fordulataiban megrázóbb és
megdöbbentőbb A rejtelmes szí-
geténél is.

A Seelig-filmek szokásos rek-
vizitumai, az őserdő fenevadjai,
oroszlánok, tigrisek, párducok és
más vérengzők közt folyik le a
cselekmény, amely szenzációvá
teszi ezt a filmdrámát.

A cselekményéből ennyit elég
elárulni, hiszen azokat a rendki-
vül izgató jeleneteket, amelyek
az őserdőben, a fenevadak közt
történnek, úgy sem tudná a le-
írás a természetesség hűségével
visszaadni.

Wolfram-villanykörte

Gyári lerakat : Zoltán Armand
Miskolcz, Kazinczy-utca 12. sz.

Telefon 6-77.

**Az Urániában a páholy, fentar-
tott-hely és zsölyge számozva van**

Blaha Lujza fellépte.

NAGYMAMA.

Csiky Gergely vigjátéka.

Filmre alkalmazta és rendezte: Korda Sándor.

Főszereplő: Blaha Lujza.

Bemutatja az Apolló szombaton, december 30-án, — vasárnap, december 31-én és hétfőn, január 1-én.

Régi idők patinás hangulatai elevenednek meg azon a filmen, amely Blaha Lujzának, „a nemzet csalogányának“ első filmszereplését örökíti meg. Csodálnunk kell és nem tudjuk megérteni, hogy a nagyszony miért tartotta távol magát eddig a filmtől, amely pedig nagyszerű keretet tudott volna nyújtani az ő nemes, finomskálájú művészetének. Nem tudhatjuk az okokat, mi akadályozott eddig még bennünket, hogy a Nagyszony filmjátszási művészetében gyönyörködhesünk; mert most végre előttünk van az első Blaha Lujza film és ez a film amellett, hogy a nagyszony kápráztató, a filmjátszásnak eddig ismeretlen szépségeit feltáró talentumának ragyogtatása, — emellett is a magyar filmipar nagyszerű fejlődésének betetőzése.

A Corvin-filmgyár direkcója kiváló hozzáértéstről tett tanúbizonyságot, mikor Blaha Lujza első filmfellépte alkalmából Csiky Gergely örökszépességű, poétikus darabját: A nagymamát szemelte ki előadásra. Valamikor, régi, boldog időkben, a Nagyszony ebben a darabban aratta legszebb diadalait s nagyszerű gondolat volt, hogy ugyanez a darab legyen Blaha Lujza film-

játszási karrierjének ragyogóan szép állomása.

A Nagymama, ez a gyönyörű vigjáték Mader Raoul átdolgozásában került színre Budapesten Blaha Lujzával és a filmre is az átdolgozott darab került.

Annak, hogy a bűbajos romantikájú Csiky vigjáték filmre került, a legnagyobb oka: hogy Blaha Lujzának, az utólérhetetlenül nagy művésznőnek akart a filmgyár olyan szerepet adni, a mely a film örökkévalóságával megőrzi minden időnek Blaha Lujza drága és felejthetetlen mosolyát, a nagymamát játszassa el, e becses kedves színjátékot. Ismeretes a nagymama meséje. Az öreg Szerémy grófnő ifju korában jegyese volt egy fiatal hadnagynak, Örkényi bárónak. A házasságból azonban nem lehetett semmi, mert az öreg gróf nem engedte Örkényi élete végéig halálos haraggal viseltetett a grófnő iránt. Harmincz esztendeig nem látták egymást, s harmincz esztendő múltán, hófehér fejjel és haraggal állanak egymással újra szemközt. Pedig újra szerelem hozza őket össze: unokáik szerelme. S ez a kedves, bohó idill meglágyítja az öregek szívét, rágondolnak a régmúlt tavaszra, s mintha a harmincz

esztendő, ami eltűnt felettük, soha sem lett volna: Az öreg ezredes térdre ereszkedik a grófnő előtt. A fehérhaju matróna azonban az előttük elterülő pázsitra mutat, ahol fogósdit játszanak unokáik, s azt mondja: Nem, ne kérje a kezem! . . . A tél álmódott boldogsága valósággá lesz a tavaszban . . .

Az erénycsősz.

Bohózat 3 felvonásban.

A főszerepben: Pepi Ludl.

Bemutatja az Uránia szombaton, december 30-án és vasárnap, december 31-én.

Rilders Frici és felesége, Éva, családi életét megzavarja Frici féltékenysége. Annyira megy, hogy még Wilkens Erichet, Éva legközelebbi unokafivérét is gyanusnak találja. Haragja határtalan, mikor Erich virágcsokrot küld Évának. Dühét növeli, hogy éppen akkor, mikor Erich megérkezik, egy fürdőhelyre kell utaznia, üzleti ügyekben. Éva azzal engedi őt el, hogy a féltékenységet akkor bocsájtja meg, ha gyógyultan visszatér Berlinből. Frici erre Tóbiás bácsit hívja el sürgönyileg a fürdőhelyre és őt kéri fel, hogy vigyázzon Évára.

Természetesen legelső sorban Erichet ajánlja a figyelmébe Frici és Tóbiás bácsi Erich első jelentkezésekor a gyanusnak talált unokafivérnek igen érelyesen mutat ajtót.

Erich szórakoztatni kívánja unokahúgát és a három napra nagyszerű programot állít össze. Tóbiás baci elhatározza, hogy a „szerelmeket” mindenhova el fogja kísélni.

Szegény Tóbiás bácsi természetesen nem tudja, hogy milyen következményei lesznek ennek.

Nyugodtan ül a bő reggeli mellett első nap, mikor megérkezik Erich, hogy

Évát sétalovaglásra elvigye. Tóbiás bácsinak is lóra kell ülnie és azon veszi észre magát, hogy fordítva ül a lovon. Nagynehezen aztán eltalálja, hogy merre van a ló feje és utána iramodik a szerelmes párnak. Azonban Tóbiás bácsinak tulságos nehéz a lovagló feladat és lecsücsül a földre. Hogy segítsen magán? Biciklin igyekszik a szerelmeket utólni. Természetesen a biciklizés sem tartozik a kövér emberek gyönyörűségei közé és bizony Tóbiás bácsi sokat szenved, amikor végre hazaérkezik és otthon megtalálja az ifju párt.

Másnap az uszoda van programba véve. De Tóbiás nem nagyon szereti a vizet, különösen a mély vizet és mire ismét szárazra jut, teljesen elveszti szemét elől Évát és Erichet és csak akkor találja meg őket, mikor már éppen a teniszpályára készülnek.

Tóbiás bácsi itt is kacagtató helyzetekbe kerül.

Másnapra a program hegyi kirándulást ír elő, itt is részt vesz Tóbiás, de itt is különböző szerencsétlenségek érik, amelyeknek végső eredménye, hogy óriási náthát szerez, lemond nehéz tisztességéről és unokaöccsének terjedelmes számlát nyújtva be az erénycsőszködés költségeiről, összepakol és otthagyja a társaságot.

A szobrász.

Dráma 4 felvonásban.

Főszerepben: Manny Ziemer.

Bemutatja az Uránia szombaton, december 30-án és vasárnap, december 31-én.

Berndt szobrász saját életének kockáztatásával mentette meg menyasszonyának: Sylviának az életét, ő azonban a mentésnél elveszti balszemének látóképességét s erre hivatkozva, visszaadja a leánynak szavát.

Caroc, a szobrász, Berndt barátja, egy görög táncosnő szobrát akarja megformálni és nem talál más modellt, mint

Sylviát, aki örömmel vállalkozik arra, hogy modellt álljon. A szobor nagyszerűen sikerül s többen versengenek érte, azonban a szobrász nem hajlandó eladni a művét, mert gyöngéd szálak fűzik a szoborhoz. Caroc ugyanis beleszeretett Sylviába és a leány is viszontszereti őt.

Egy napon Caroc mégis elhatározza, hogy eladja a szobrot. Másnap egy szállító kocsi áll meg a kapu előtt, felrakják rá a szobrot és elindulnak vele. Alig indul el a kocsi, megjelenik a villa kapuja előtt a szobrász egy elboesátott segédje, aki bosszút fogadott gazdája ellen s fenyegetőleg rázza kezét a kapu felé. Amint a szállító kocsi utján halad előre, egy kőbánya mellett egy munkás kérérdzkedik fel a kocsira.

Később, midőn a kocsi egy kis erdőn megy keresztül, az uton egy biciklista halad, akit a munkás megszólít és tüzet kér tőle. Azután a kocsi folytatja útját, amíg egyszerre egyik kereke ki nem törik. A kocsis elsiet, hogy a legközelebbi kovácsot elhívja és a mire visszatér, a kocsi üres. Semmi jel nem mutatja a tetteseket, csak egy könnyű kocsi nyoma húzódik a város felé.

A szobor eltűnt! . . .

Uj magyar filmjeink

Fölötte érdekes és rendkívül jelentős szimptoma, amely mellett nem haladhatunk el közömbösen, iratja velem e pár sort ma, midőn Herczeg Ferenc, Rákosi, Bródy Sándor és Molnár Ferenc nagyszabású filmattrakciói, a magyar filmtechnika igaz büszkeségei messzehangzó népszerűséghez juttatták honi filmművészeink nagy általánosságban az volt a helyzet, hogy csak a külföldi ugynevezett divatos mozi-színészek foglalkoztató „hatalmas film-kolosszusok” voltak képesek mozi-közönségünk gyakran tulzott igé-

nyeit teljes mérvben kielégíteni s ennek folytán természetesen csak ezek jelentették a mozik számára a „Kassza-slagereket”. — Saját filmjeink pedig különösen mostoha elbánásban részesültek.

Mód fölött örvendetes jelenség tehát, hogy ma már mindig szívesen látja a közönség a mozi-ban a sűrű egymásutánban megjelenő magyar filmeket, melyek mindegyike valóban művészi és ragyogóan elmés eszközökkel külön szenzációs meglepetést jelent és osztatlan nagy hatást gyakorol a közönségre. S méltán rászolgálnak is a magyar filmek a közönség rajongó hódolatára. Ami minden nagy külföldi s főleg amerikai filmnek fő jellemvonása: az izgalmasan frappáns fordulatokban bővelkedő téma, a rendezés nagyszerű grandiózitása s forszirozottan pazar bőkezűség a kiállításban, szóval minden briliáns kvalitása azoknak, megvan bennük s kiválóan tehetséges filmművészeink révén a megjatszás terén sem maradnak azok mögött.

Bizvást elmondhatjuk tehát, hogy a magyar filmattrakciók felveszik a versenyt a külföldiekkel, aminek egyébként legbiztosabb fokmérője azon körülmény, hogy a fővárosi mozgósínházak egymásután tartják műsorukon a legnagyobb külföldi slágerekkel egyidőben azokat.

A közel jövőben — úgy tudjuk — a magyar filmek még egész sor új és nagy meglepetést tartogatnak a közönség számára s hatásuk ma annyival is teljesebb, mert a mai háboruz viszonyok nyomán érdeklődésünk jóval nagyobb minden iránt, ami magyar, mint máskülönbben lenne.

Kertész Zsigmond,
az Uránia igazgatója

A MOZI krónikája.

Moziban történt. Egy ur mélabusán konstata, hogy az előtte ülő hölgy kalapja eltakarja előle a dráma izgalmas bonyodalmait. Ezzel még megbékült volna, de a nő kalap hatalmas tollbok-rétája folyton hol az arcába csapódott, hol a szemévilágát fenyegette. Egynéhányszor csöndesen figyelmeztette a hölgyet erre a veszedelemre. Ő nagysága azonban nem is reagált a szelid felszólításra. Végre is az uriember hosszú időre elhallgatott. Az asszonyka várta az újabb tiltakozást: hasztalan. Mikor már nem állta tovább a türelmes beleugrást, hátrafordult és kihívó hangon kérdezte:

— Nem bántja már a tollam?

Az ur szelid iróniával felelt erre a gunyos kérdésre:

— Nem, nagysád, már nem bánt. Az előbb levágtam! . . .

*

A mozi a német hatóságok szeretik az ifjuság erkölcsére károsnak és bűnre esés tónak feltüntetni. Ennek jellemző satirája a következő: Berlinben megtörtént eset. Vagy tizedszer állott már a bíróság előtt a betörő, akit most egy kasszafuráson kaptak rajta. A bíró már teljesen tisztázta a dolgot s csak a betörő családi körülménye felől érdeklődik még:

— Mik voltak a szülei?

— Atyám rablógyilkos volt — felelt sóhajtván a betörő. — Nagyatyám betörő és tolvaj, anyám és nagyanyám kerítőnök, egy fivérem is volt, aki akasztóán végezte be életét.

— Ugy látszik — válaszolt a bíró —, maga örökölte a bűnre való hajlamot.

A betörő egy mély sóhajjal felel:

— Oh, nem! Én azt hiszem, hogy a mozi volt az oka! . . .

*

Mozi az életben.

A dolog természetesen Amerikában történt meg, ahol mindig van alkalom a nagy szélsőségek, a fantasztikus lehetetlenségek megvalósulására.

Miss Lily Price egy newyorki kasszony, akire több milliónyi örökség vár. Lily kasszony amerikai szokás szerint gardedám nélkül egy ismert és kedvelt amerikai fürdőhelyen, Atlantic Cityben tartózkodott.

Lily kasszony a legelőkelőbb hotelben lakott és egyik napon a lunchnél megismerkedett egy fiatalemberrel, akiről a hotelben csak annyit tudtak, hogy szintén egy amerikai milliomosnak a fia. A fiatal ember kedves, elragadó modoru ifju volt, úgy, hogy Lily kasszony a legmelegebben kezdett érdeklődni iránta.

Társalgás közben valahogy betörésekre és betörőkre került a sor s Miss Price bevallotta, hogy számára nem volna érdekesebb kaland, mint ha egy betörővel találkozhatnék. Maga sem tudta: hogyan jutott neki eszébe ez a szeszélyes ötlet s mindjárt el is felejtette.

Másnap éjjel, nem sokkal azután, hogy lecsavarta villanyámpáját és elszunnyadt, neszre ébredt föl. Egy férfi állott ágya előtt. Az egyik kezében villanyos tolvajlámpa, a másik kezében revolver.

— Mister White! — kiáltott föl halkán Lily kasszony. Megismerte azt a fiatal embert, akivel az előző napon betörőkről beszélgetett.

— Ha kedves az élete, ne szóljon egy szót se többet, — mondotta Mister White határozottan, — hanem adja ide pénzt és az ékszereit!

Lily kasszony e mosolyodott. — Gyorsan magára kapta pongyoláját, kis papucsát és előkereste ékszereit, meg a pénzt, azután mindezt egyre

mosolyogva átadta az állítólagos betörőnek.

A betörő a zsákmánnyal együtt eltávozott. Lily kisasszony lecsavarta megint a villanyt, álomra hajtotta fejét s bizonyára egész éjjel az ötletes fiatalemberről álmódott, aki olyan gyorsan teljesítette szeszélyes kívánságát.

Az ékszerei, még a pénze miatt nem aggódott, mert tudta, hogy mindent vissza fog kapni, sőt talán még egy kis ajándékkal is fűszerezve, ami talán egyszersmind az első nászajándék is lesz...

Reggel nyugodtan ment le a Hotel házába, hogy megreggelizzék. A szolgák, pincérek, szobaleányok éppen egy borraivalót osztogató vendégei állottak körül, aki könnyű táskával a kezében, elutazni készült. Az illető Mister White volt.

— No most — gondolta magában Lily kisasszony —, most jön a tréfának a csattanója.

A tréfának a csattanója pedig az volt, hogy Mister White rá sem nézett Lily kisasszonyra, hanem gyorsan köszönés nélkül távozott. Lily kisasszony felsikoltott.

Ekkor hozzálépett egy ur, akit eddig nem vett észre a hallban és rövid köszöntés után megszólította:

— Kedves kisasszony, ugyebár önnek is gyanus ez az ember, aki most elment?

— Hogyne — felelte Lily kisasszony —, hiszen magával viszi az ékszereimet, meg a pénzemet.

— Köszönöm — szólt az idegen, ki detektív volt. — Most már biztos, hogy az az ember nem más, mint Joe Water, a betörők királya. Ha autóra ülök, még utóérem.

A detektív nyomban fölkapott a Hotel autójára és még sikerült elcsipnie a betörőt a pályaházban, ahol már a jegyét is megváltotta.

Igy csínál az élet néha mozidarabokat.

Ítélet napja.

Egy színész tragédiája, amelyben Nils Christer nyújt megdöbbentő alakítást. A filmet a jövő héten mutatja be az Uránia.

Gerhardt cipői a legjobbak.

Komédiás élet

Henny Porten legújabb filmjének a címe, amelyben a művésznő kettős szerepet — anya és leánya szerepét — játszik. A darab a jövő héten kerül bemutatásra az Urániában.

Rötött és szövött árukat a Harisnyakirálynál: Könyves Jenőnél szerezzünk be.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. Legjobb lesz, ha egyenesen valamely magyar filmgyárhoz fordul. Próbálkozzék talán a Starnál: Budapest, Teréz-körút 12.

Ambiciózus. Nem ismerjük az Ön specális filmte ligenciáját és éppen ezért nem mondhatunk határozott ítéletet. Hanem ha személyesen fölkeres bennünket, szívesen szolgálunk utbagazítással.

V. D. I. Nem tudunk ilyen tervről.
2. A nyáron a Corvin-filmgyár Kolozsváron és környékén eszközölte felvételeit. 3. Amerikai film. 4. A közel jövőben bemutatásra kerül Miskolcra is.

Nászinduló. Ugyanabból a sorozatból való, amelyből a Trilby, Szibéria stb. kerültek ki. Miskolcra rövid idő múlva az Apollo mutatja be.

Detektív. 1. Berlinben külön vállalata van. 2. Stuart Webbs szerepe: Ernst Reichert szokta játszani. 3. Könyv'akban is megjelent, érdeklőg-jék valamely könyvkereskedésben.

K. B. A kérdezett magyar filmgár különböző okok miatt beszüntette az üzemet.

Foghuzás és szaktanács teljesen ingyen. Fogszorjavítások — saját laboratoriumomban — 3 óra alatt elkészülnek. Platina- és aranykoronák, aranyhidak, csapfogak, kaucsuk- és aranylemezes fogsorok, — valamint arany-, ezüst- és cementtömések, jótállás mellett, mérsékelt áron készülnek

Mészáros Győző

vizgázott fogtechnikus

modernül felszerelt aseptikus műter-mében Miskolczon, Csabai-kapu 2. szám, a Mindszenti templom mellett. Telefon 406.

Schweitzer varrógépek

családi és ipari célra a legjobbak. **Eladás** előnyös részletfizetésre is. Részletes árjegyzékkel szolgál: **Schweitzer** varrógép r. t. Miskolcz, Széchenyi-u 86. szám.

„VIOLA” virágcsarnok

Tulajdonos: UNGÁR IMRÉNÉ
Miskolcz, Deák-utca 6. sz. alatt
Szinházzal szemben Telefon: 666.

Menyasszonyi és alkalmi csokrok, virág-kosarak, élő- és művirág-kosarak, preperált pálmák és szobadiszek a legizlésebb kivitelben

Tájékoztató a közönség számára.

Az Uránia mozgóban buffet és ruhatár áll a közönség rendelkezésére. A ruhatárban felsőkabátért 20 fillér, bot (esernyő) és kalapért 10 fillér fizetendő.

Az Apolló előcsarnokában BUFFET áll a közönség rendelkezésére, ahol cukor, apró sütemények és frissítő italok kaphatók.

A RUHATÁRBAN felső kabátért 20 fillér, kalap és botért 10 fillér fizetendő.

A MOZI egyes példányainak ára az Apollóban, valamint az Urániában is 10 fillér. Ennél többet nem kérhetnek az árusítók

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban.

Mozijegyek telefonon is rendelhetők. (Apolló telefonszáma: 815.) A megrendelt jegyek az előadás megkezdése előtt 15 perccel kiváltandók, mert tovább nem tartják fenn.

Helyárak az Apollóban és Urániában: Páholyülés 2— K, Fentartott hely 1:60 K, Zsöllye 1:20 K, Támlásszék 90 f, Zártszék 60 f.

A karácsonyi ünnepek alatt az előadások a rendes vasárnapi beosztás szerint tartatnak.

MÁRIA CARMÍ.

Egy filmportréhoz.

Mária Carmit a multkor a nagystilű asszonyi karrierek interpretátorának neveztük. Azóta volt alkalmunk meggyőződni róla, hogy ez a kiváló német filmművész, mint a bánatos, csöndes, lemondó asszonyi élet közvetítője is megrázó, megrendítő játékot tud produkálni. Mária Carmi a Halálszonatában könnyeket csalt szemünkbe, mint egyszerű, szegény modell-leány s ugyanakkor bámulatba ejtett bennünket a széles gesztusu, izgató mozdulatu, finom demimonde szerepében. De bármelyik jelenésében is láttuk magunk előtt Mária Carmit, alakításának minden részletében, atomjában ott izzott, forrongott az örök asszonyiség minden megdöbbentő tragikum, szenvedélyek tüzes lánvája, minden gesztusában ott reszketett az örök asszonyiség égető, vibráló zihálása, lázas emóciója . . .

Tartoztunk a közönségnek ezeknek az impresszióknak a megrögzítésével, annál is inkább, mivel aktuálisabb teszi a megjegyzéseket Mária Carmi két újabb filmje, amelyeket „Aphrodite“, illetőleg „A nagy végzet“ címmel a közel jövőben fog az Apolló bemutatni. (j.)